

ידיעה זו אינה משנה כלל את האפשרות ההלכתית של הוספת מצות. ולא עוד, אלא שיתכן שבית דין יצטרך לתקן תקנות ולהוסיף מצות לצורך השעה.

(לקו"ש כט עח' 104)

מקרא מגילה

"מגילה נקראת ב"א ב"ב ב"ג ב"ד ב"ו"1.

הקריאה ב"א-י"ג אינה אלא תקנת חכמים שנועדה להקל על בני הכפרים, ואף על פי כן מתחיל התנא מזמנים אלו, ולא מהזמנים העיקריים - י"ד וט"ו.

ונראה שסדר זה בא ללמדנו, שהקריאה ב"א-י"ג היא בגדר קריאת המגילה בזמנה. לא זו בלבד שבין הכפר מקיים מצות מקרא מגילה המוטלת עליו; יש כאן גם קיום קריאת המגילה כדבעי².

כן מוכח גם מכך שזמנים אלו נתקנו יחד עם עיקר התקנה של מצות קריאת מגילה³.

ויתירה מזו: זמנים אלו נרמזים במגילה: "לקיים את ימי הפורים האלה בזמניהם, זמנים הרבה תיקנו להם"⁴. הרי שלא זו בלבד שימים אלו הם זמנים של קריאת המגילה, אלא הקריאה בהם שווה (בעיקר) לקריאה ב"ד וט"ו (שני הזמנים כלולים ב"זמניהם"). ימי י"א-י"ג אינם בגדר תשלומין, אלא הם כמו עצם הזמן.

בסגנון אחר: הסיבה לקריאת המגילה בימים אלו היא אמנם תקנת חכמים למען הגברא. אך תקנה זו פועלת גם בחפצא, בקריאת המגילה, שהיא נעשית קריאה בזמנה (ביחס לבן כפר). ומתורצת קושיית המפרשים⁵, מדוע נאמר "מגילה נקראת", ולא "קורין את המגילה", כלשון הרגיל. שכן, אין כאן דין והיתר במעשה וקיום המצוה מצד הגברא בלבד, אלא בקריאת המגילה ישנו הענין של זמן קריאתה.

לאור האמור לעיל מבואר גם ההבדל בין הקריאה ב"א-י"ג לבין הקריאה בכל ימי חודש אדר, ש"כל החודש כשר לקריאת המגילה"⁶. במשך כל החודש ניתן לגברא לקיים

מקרא מגילה

- הדין בזה"ז אין קורין אותה אלא בזמנה (בי"ד וט"ו).
- מגילה פ"א מ"א.
- מגילה ב, א.
- שם.
- ריטב"א וטורי אבן ריש מסכת מגילה. ועוד.
- ירושלמי מגילה פ"א ה"א.

- ומה שבזמן הזה אם נודמן לו אח"כ מגילה חוזר וקורא ב"ד, אפילו קרא תחילה ביום י"ג מ"מ קרא אותה שלא בזמנה (רמ"א סתרפ"ח ס"ז) - י"ל, כיון דמעיקר

את החיוב שעליו, אבל אין כאן חלות על החפצא של הזמן, שכל ימי החודש הופכים לזמן קריאת המגילה.

אגרת התכנה

(לקו"ש כא ענ' 199)

משיח (א)

ההגדרה ההלכתית של ביאת המשיח היא - שלימות בשמירת מצות התורה. כל מה שחסר בקיום המצות היום, בזמן הגלות - יושלם על ידי משיח.

"המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות דוד ליושנה... ובונה המקדש, ומקבץ נדחי ישראל, וחוזרין כל המשפטים בימיו כשהיו מקודם. מקריבין קרבנות, ועושין שמיטה ויובלות ככל מצותה האמורה בתורה"¹.

אין כאן סיפור דברים בלבד, מה יעשה משיח ומה יהי בימיו, אלא הגדרה הלכתית.

גדרו של משיח הוא החזרת מלכות דוד ליושנה והחזרת משפטי התורה כשהיו מקודם (לא יצירת דבר חדש). והחזרה זו מתבצעת בפועל על ידי בנין המקדש, המאפשר הקרכת קרבנות, וקיבוץ גליות, המאפשר שמירת שמיטה ויובל (שכן כל ישראל יושבים על אדמתם)².

"ואל יעלה על דעתך שהמלך המשיח צריך לעשות אותות ומופתים ומחדש דברים בעולם או מחי' מתים... שהתורה הזאת חוקי' ומשפטי' לעולם ולעולמי עולמים"³.

גדרו של משיח הוא שלימות בשמירת התורה, ולכן, אם על משיח לפעול שינוי בעולם הרי זה סותר את העקרון של נצחיות התורה (חוקי' ומשפטי' לעולם").

לפי יש לתרץ קושיית המפרשים: מה ראה הרמב"ם למנות את האמונה בביאת המשיח בין עיקרי האמונה, והרי "אין האמונה הזאת יסוד, שבביטולה תפול התורה"⁴. שכן, אמונה זו חשובה לגבי שלימות גדר התורה, שאחד מגדרי' הוא שיהי' זמן שהתורה וקיומה יהיו בשלימות.

בסגנון אחר: נצחיות ושלימות התורה אינן רק בענין ציווי הבורא, אלא גם בלימוד התורה וקיומה בפועל, וזה יהי' בביאת המשיח.

(לקו"ש יח ענ' 277)

משיח (א)

1. רמב"ם הלכות מלכים פי"א ה"א.
2. ראה קרית ספר לרמב"ם שם.

3. רמב"ם שם ה"ג.

4. ראש אמנה פ"ג הספק החמישי.